

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

KONCEPCJA ROZWOJU POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

MY, POLITECHNIKA

dr hab. inż. Piotr Koszelnik, prof. PRz
kandydat na rektora w kadencji 2020-2024

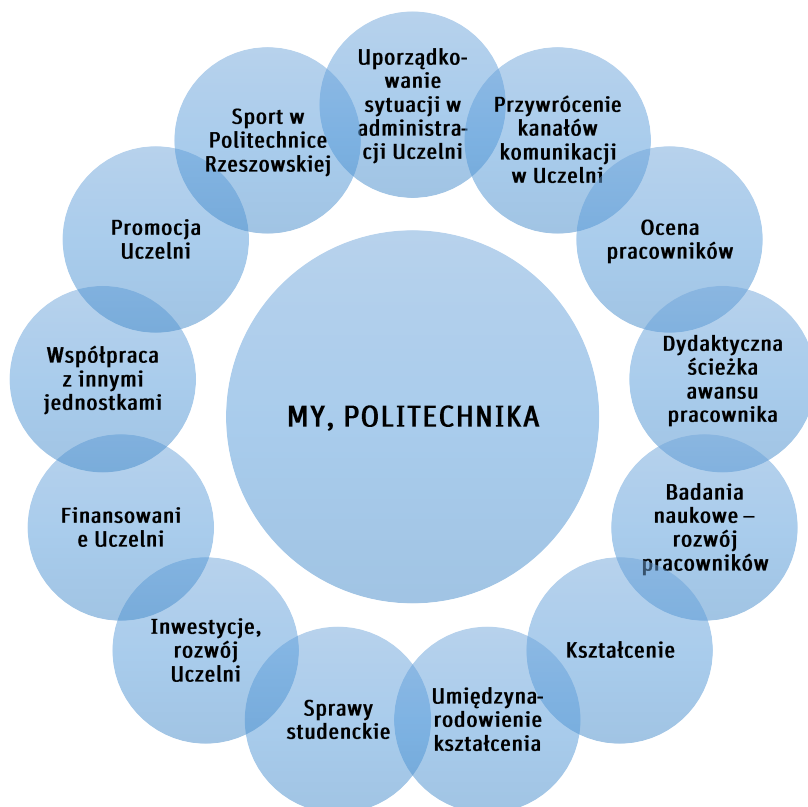
*„Bez względu na to, jak świetna jest strategia,
zawsze powinieneś patrzeć na rezultaty”*

Winston Churchill

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest uczelnią techniczną o kilkudziesięcioletniej tradycji. W tym czasie wypracowała w pełni zasłużoną dobrą markę zarówno w kraju, ale także poza jego granicami - jest synonimem jakości w badaniach naukowych i pracy dydaktycznej. Absolwenci każdego z wydziałów i kierunków studiów szybko trafiają do grona poszukiwanych pracowników wszystkich sektorów przemysłu, biznesu, instytucji samorządowych i rządowych. Uczelnia wymaga jednak stałego rozwoju, dbałości o pracowników i studentów, inwestycji w laboratoria i bazę dydaktyczną.

Wdrażana w Polsce reforma systemu szkolnictwa wyższego i nauki nie została w naszej Uczelni ukończona. Statut wymaga nowelizacji i uporządkowania. Działania te zostaną podjęte natychmiast po rozpoczęciu kadencji. W koncepcji rozwoju zostały przedstawione diagnozy i propozycje działań - zarówno wymagających jak i nie wymagających zmian statutowych. Część zmian wymaga jedynie dobrej woli kadry zarządzającej Uczelnią.

Koncepcja rozwoju zawiera skróconą wizję szans i wyzwań Politechniki Rzeszowskiej, a także trzynaście celów strategicznych z uwzględnieniem podstawowych celów szczegółowych.

Szanse Politechniki Rzeszowskiej:

1. Sytuacja demograficzna województwa podkarpackiego.
2. Dynamiczny rozwój stolicy regionu i bardzo prawdopodobny jej dalszy rozwój, a także koniunktura województwa po wybudowaniu osi komunikacyjnej (A4 / S19). Miasto na skrzyżowaniu dwóch dróg szybkiego ruchu oraz z międzynarodowym lotniskiem przyciąga inwestorów – niezbędna dobrze wykształcona kadra.
3. Pracownicy Uczelni, dobrze przygotowani do prowadzenia badań i kształcenia studentów.
4. Rozpoznawalność Uczelni jako związanej z przemysłem lotniczym.
5. Dobry wizerunek Uczelni i jej absolwentów wśród przedsiębiorców.
6. Dobre zaplecze infrastrukturalne Uczelni.

Wyzwania Politechniki Rzeszowskiej:

1. Dalsze wdrażanie „konstytucji dla nauki”.
2. Wyniki ewaluacji, zarówno pozytywne jak i negatywne.
3. Kształcenie w szkołach średnich niedostosowane do oczekiwań szkolnictwa wyższego.
4. Umiędzynarodowienie kształcenia i wymiany naukowej.
5. Bariery psychologiczne pracowników w zakresie współpracy i publikowania w bardzo dobrych czasopismach.
6. Pomimo rozpoznawalności Uczelni jako związanej z przemysłem lotniczym potrzeba zrównoważonego rozwoju wszystkich wydziałów/dyscyplin naukowych.
7. Wymiana pokoleniowa w sytuacji niekonkurencyjnych wynagrodzeń na Uczelni w porównaniu do otoczenia społeczno-gospodarczego.
8. Dotrzymanie wymogów ustawowych w zakresie polityki antymobbingowej oraz kodeksu etyki.
9. Dostosowanie badań naukowych do priorytetów ustalonych na poziomie krajowym i regionalnym.

1. Uporządkowanie sytuacji w administracji Uczelni

Pracownicy wydziałów mają trudności ze zidentyfikowaniem osób odpowiedzialnych za realizację zadań i rozwiązywanie problemów. Częste zmiany stanowisk i zakresów obowiązków pracowników administracji nie dają im poczucia stabilizacji. Pojawiają się problemy z realizacją współpracy z wydziałami oraz obawy co do konsekwencji podejmowanych decyzji (m.in. trudności ze zdefiniowaniem podległości służbowej). Struktura administracji powinna umożliwić realizację odpowiedzialnych wyzwań związanych na przykład z wprowadzanymi regulacjami nowej ustawy.

Cele szczególne:

- Zmiana kultury zarządzania Uczelnią.
- Uporządkowanie działań administracji i podległości poszczególnych osób.
- Wykorzystanie cennego doświadczenia osób zatrudnionych w PRz od wielu lat.
- Wyznaczanie zadań i celów nie tylko istotnych, ale także możliwych do realizacji.
- Stabilizacja działań (istnienia) poszczególnych działów.
- Określenie kryteriów awansu stanowiskowego dla pracowników inżynieryjno-technicznych i administracyjnych.

2. Przywrócenie kanałów komunikacji w Uczelni

Po zmianach wprowadzonych przez aktualny Statut PRz, wielu pracowników jest zupełnie pozbawionych informacji dotyczących bieżących spraw Uczelni oraz czuje się pozbawionymi możliwości dyskusji na tematy związane z Uczelnią, a także ze swoimi problemami.

Cele szczególne:

- Przywrócenie Rad Wydziałów jako ciał doradczo-opiniotwórczych dziekanów – opiniujących m.in. do spraw kształcenia, osobowych (np. zatrudnień, nagród i odznaczeń) czy organizacji wydziałów.
- Wyznaczenie Rad Dyscyplin jako organów odpowiedzialnych za działalność naukową.
- Uzasadnianie każdej decyzji dotyczącej spraw osobowych. Pracownicy nie mogą być zaskakiwani decyzjami – zwłaszcza negatywnymi! Jasność wymagań i powściągliwość sprawowania władzy!

3. Ocena pracowników

Proponowane w ostatnich miesiącach sposoby oceny pracowników są nieprzemyślane. Należy wyjść z założenia, że dla pracowników badawczo-dydaktycznych ewaluacja działalności naukowej wpływa w sposób decydujący na działalność Uczelni (finanse, uprawnienia).

Cele szczegółowe:

- Ocena pracowników powinna być kompatybilna z zasadami ewaluacji z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych dyscyplin i stanowisk i faktu, że nie wszystkie osiągnięcia pracownika są uwzględniane w procesie ewaluacji.
- Różne parametry (arkusze) oceny dla różnych stanowisk.
- Ocenianie dorobku wchodzącego do ewaluacji – jakość, nie ilość.
- Uwzględnienie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, praw do utworów itp.
- Precyzyjne oszacowanie kryteriów oceny działalności dydaktycznej pracowników badawczo-dydaktycznych – np. oceny studentów. Wyraźne oddzielenie ścieżki rozwoju dydaktycznego od badawczo-dydaktycznej pracowników.

4. Dydaktyczna ścieżka awansu pracownika

Nowa ustawa pozwala na wyłącznie dydaktyczną karierę pracownika akademickiego. Jest to szansa i wyzwanie. Uczelnia musi utworzyć jasne reguły awansowe w tym zakresie.

Cele szczegółowe:

- Weryfikacja przydatności młodego pracownika, który zaczyna jako pracownik badawczo-dydaktyczny, następuje po określonym czasie.
- Ustalenie wymogów awansu na adiunkta i profesora dydaktycznego, np. liczba podręczników, skryptów, wypromowanych dyplomantów, stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych (e-learning), autorstwo/współautorstwo publikacji.
- Możliwość zatrudnienia magistrów na stanowiskach dydaktycznych przy spełnieniu określonych wymagań: posiadanie bogatego dorobku praktycznego, np. w postaci uprawnień zawodowych; wykonanych projektów; ekspertyz.
- Wypracowanie parametrów projakościowych wynagradzania pracowników dydaktycznych.

5. Badania naukowe – rozwój pracowników

W obecnej sytuacji statut nie definiuje precyzyjnie odpowiedzialności za nadzór nad realizacją badań naukowych.

Cele szczegółowe:

- Jasne oddzielenie kompetencji kierownika dyscypliny od dziekana.
- Rozważenie utworzenia instytutów badawczych po ewaluacji – weryfikacja dyscyplin naukowych.
- Posiadanie przez kierownika dyscypliny narzędzia prowadzenia polityki naukowej w dyscyplinie.
- Finansowanie badań naukowych za pośrednictwem kierownictwa dyscyplin.
- Zachęcanie do realizacji habilitacji. Zatrudnienie doktora na stanowisku profesora Uczelni będzie zależne od oceny dorobku w trybie eksperckim.
- Wypracowanie algorytmu wynagradzania jakościowego. Roczne dodatki (jednorazowe nagrody) dla pracowników, którzy w poprzednim roku mieli wybitne osiągnięcia naukowe.
- Należy eliminować bariery administracyjne dla pracowników starających się o projekty. Pozyskanie grantu, zwłaszcza we współpracy międzynarodowej, powinno być przesłanką do obniżenia pensum.
- Zacieśnienie współpracy i wyznaczenie odpowiednich osób do stałego kontaktu z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, a także europejskimi organizacjami finansującymi badania naukowe i wymianę naukową.
- Wykorzystanie doświadczenia pracowników PRz i kontaktów w zagranicznych instytucjach naukowych i okołonaukowych. Prowadzenie przez te osoby szkoleń dotyczących zasad funkcjonowania systemów grantowych.
- Wzrost transferu wiedzy stymulującej innowacyjność w gospodarce regionu i kraju poprzez stworzenie i wdrożenie strategii współpracy z gospodarką.

6. Kształcenie

Z analiz wynika, że zdecydowana większość kandydatów na studia w PRz pochodzi z woj. podkarpackiego i najbliższych okolic. Ta sytuacja nie będzie zmieniać się dynamicznie w ciągu najbliższych lat.

Cele szczególne:

- Z uwagi na współczynnik dostępności liczba studentów powinna w najbliższych latach utrzymywać się na zbliżonym do aktualnego poziomie.
- Utrzymywanie kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, modyfikując istniejące programy kształcenia (np. specjalności, obieralność modułów), tworzenie studiów dualnych. Uruchomienie nowych kierunków studiów jest wskazane, choć nie zawsze przynosi pożądane rezultaty.
- Tworzenie analiz rynku pracy. Uczelnia ma zobowiązania względem swoich absolwentów, którzy powinni znaleźć pracę w swoim zawodzie, najlepiej w naszym regionie.
- Utrzymywanie i wzbogacanie oferty studiów podyplomowych, kursów i szkoleń zgodnie z koncepcją „*lifelong learning*”. Obecna permanentna centralizacja i sposób rozliczania skutkuje często ich ograniczaniem. Rozważenie komercjalizacji szkoleń lotniczych.
- Intensyfikacja wdrażania nowoczesnych formy kształcenia (np. e-learning). Potrzebne są kursy i szkolenia dla pracowników, zwłaszcza dydaktycznych. E-learning nie wiąże się ze zmniejszeniem liczby godzin kontaktowych. Ich wdrażanie powinno być ważnym elementem oceny pracowników dydaktycznych.
- Dokonanie analizy obecnych zasad zaliczania semestrów. Dokonanie analiz porównawczych z innymi uczelniami (*benchmarking*) czy w niektórych sytuacjach nie są zbyt rygorystyczne lub liberalne.
- Dokonanie analizy sprawności kształcenia na pierwszych semestrach studiów. Większy nacisk na promowanie kursów przygotowawczych mat/fiz/chem.
- Utrzymanie prawa studenta do anonimowego komentowania ankietowanego nauczyciela akademickiego. Nauczyciel powinien mieć możliwość repliki do wiadomości kierownika/dziekana.
- Podnoszenie renomy Szkoły Doktorskiej PRz.

7. Umiejdzynarodowienie ksztalcenia

Doświadczenia kilku ostatnich lat wskazują, że PRz może zwiększać liczbę studentów zagranicznych. Trzeba w tym zakresie zmodyfikować politykę.

Cele szczegółowe:

- Nasilić poszukiwania kandydatów na wschodzie (bliskim geograficznie), wśród osób pochodzenia polskiego.
- Poszukiwanie grup zainteresowanych specyfiką Politechniki – analogicznie jak studenci z Wietnamu.
- Należy nawiązać kontakt z rozwijającymi się krajami Azji (m.in. z Kazachstanem i Azerbejdżanem). Wykorzystanie ich zainteresowania kształceniem na, z ich perspektywy, zachodzie przy uwzględnieniu, że posiadają środki na finansowanie grup studentów.
- Podpisywanie umów o podwójnym dyplomowaniu i spożytkowanie zainteresowania z innych krajów (np. z Kazachstanu, Włoch). Wyzwaniem jest różnica czasu trwania studiów na drugim stopniu: u nas 3 semestry, w Europie Zachodniej 4 semestry.

8. Sprawy studenckie

W ostatnich latach można zaobserwować zainteresowanie studentów uczestnictwem w życiu Uczelni, ale jednocześnie obniżenie jakości infrastrukturalnej w tym zakresie. Odebrano studentom pomieszczenia w klubie Plus. Adaptacja części stołówki na ich potrzeby trwa od kilku lat. Kolejność powinna być odwrotna, niemniej jednak dobrze, że coś się w tej sprawie dzieje.

Cele szczegółowe:

- Zapewnienie bezwzględnej autonomii działalności studenckiej (także finansowej – zgodnie z przepisami o finansach publicznych).
- Oferta kulturalna i sportowa PRz powinna być zgodna z oczekiwaniami studentów. Uczelnia jednak powinna być otwarta na nowe inicjatywy – teatr, kabaret, dyscypliny sportowe.
- Uwzględnienie istotności dla rozwoju Uczelni studenckiego ruchu naukowego. Liczenie się z faktem, że łapie się tam „naukowego bakcyła”, konsekwentnie rodzą się tam przyszli pracownicy nauki.

- Finansowanie kół naukowych powinno odbywać się w trybie konkursowym (finansowanie celowo-zadaniowe) z uwzględnieniem głosu studentów.
- Wzmoczone promowanie kół naukowych, które potrzebują dofinansowania i umiejętnie pozyskują część środków ze źródeł zewnętrznych.
- Organizacje studenckie powinny być ważnym elementem promocji Uczelni.

9. Inwestycje, rozwój Uczelni

Zasób powierzchni badawczej i dydaktycznej PRz jest tymczasowo wystarczający, większość wydziałów nie potrzebuje nowych obiektów.

Cele szczegółowe:

- Poprawa, a w niektórych przypadkach utrzymanie właściwej jakości pomieszczeń.
- Poszukiwanie środków na część inwestycji, dla których uzyskano pozwolenia na budowę (Alchemik-bis, rozbudowa bud. H/K).
- Wykonanie projektu przebudowy (ew. budowy nowego obiektu) dla WEiI (budynek D jest w złym stanie).
- Podniesienie komfortu istniejących domów studenckich.
- Inwestowanie w aparaturę badawczą. Bez tego nie ma możliwości osiągnięcia podstawowych efektów naszej pracy (publikacji) i nie wypromujemy nowocześnie wykształconych absolwentów.
- Dalsza informatyzacja PRz – w obecnych uwarunkowaniach jest to nieuniknione. Niezbędne są szkolenia dla pracowników w tym zakresie, a także stały monitoring i rozwój funkcjonowania systemów informatycznych.

10. Finansowanie Uczelni

Pomimo, że nominalnie subwencja (wcześniej dotacja) na działalność PRz rośnie, to zapewnia ona jedynie podstawowe, bieżące funkcjonowanie Uczelni. Należy poszukiwać dodatkowego finansowania w postaci dotacji oraz wypracowanych kosztów pośrednich.

Cele szczegółowe:

- Traktowanie każdego zlecenia/projektu jako korzyści dla Uczelni. Należy minimalizować bariery administracyjne uniemożliwiające pracownikom skuteczną realizację badań.

- Zaufanie pracownikom PRz! Zrozumienie i akceptacja, że część partnerów zlecających nam prace, podlega sektorowi finansów publicznych i zapisy kar umownych są nie do wyeliminowania.
- Docenianie, duma, a także traktowanie jako wzór pracowników, którzy potrafili zdobyć zlecenie, zapłacić koszty pośrednie i dodatkowo zarobić. Nie powinni oni podlegać nieuzasadnionym kontrolom.
- Rektor, prorektorzy, kanclerz będą stałymi gośćmi MNiSW, a w razie potrzeby innych ministerstw.
- Stała współpraca z Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Wojewódzkim i urzędami miast oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego, a także parlamentarzystami województwa podkarpackiego.
- Zachęcanie absolwentów PRz zatrudnionych na wielu stanowiskach do lobbowania na rzecz Uczelni.
- Skorzystanie z doświadczenia członków Fundacji Rozwoju Politechniki Rzeszowskiej.
- Wykorzystanie pełnych możliwości Rady Uczelni.

11. Współpraca z innymi jednostkami

W ostatnich latach PRz odsunęła się od innych uczelni, nie tylko regionu. Próba nawiązania współpracy w ramach tzw. Konsorcjum Uczelni COP zatrzymała się natychmiast po powstaniu.

Cele szczegółowe:

- Wzmacnianie współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim i innymi miejskimi uczelniami w celu lobbingu wspólnych interesów i promocji Rzeszowa jako prężnego i atrakcyjnego ośrodka akademickiego.
- Współpraca z lokalnymi PWSZ. Część młodzieży z województwa nie podejmuje studiów I stopnia w Rzeszowie. Można w ten sposób mieć kontrolę nad jakością kształcenia i zachęcać najlepszych do studiowania na II stopniu w PRz.
- Uruchamianie kierunków studiów podyplomowych realizowanych z innymi uczelniami, ale też we współpracy z przemysłem i biznesem.
- Prowadzenie sformalizowanej współpracy z wiodącymi polskimi uczelniami (w tym badawczymi). Jesteśmy w stanie zaoferować im dyscypliny prowadzące

badania na wysokim poziomie, które mogą być liderami projektów. Możemy być także pierwszym wyborem w sytuacji, gdy potrzebny jest konsorcjant. Nasza oferta musi być dostępna i znana.

- Podejmowanie współpracy z uczelniami spoza UE (w tym z Euroregionu Karpackiego). Projekty naukowe i dydaktyczne dla tych krajów często wymagają współpracy z uczelniami z UE. Stworzenie warunków gdzie PRz dla naszych partnerów będzie Uczelnią pierwszego wyboru.
- Zwiększenie obecności opiniotwórczej i eksperckiej PRz na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
- Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości akademickiej.
- Wspieranie badań naukowych prowadzonych we współpracy z przemysłem – szczególnie zlokalizowanym w regionie.

12. Promocja Uczelni

PRz nie posiada jednolitej strategii promocyjnej. Liczne zmiany kadrowe w tym zakresie powodują, że działalność promocyjna Uczelni nie istnieje. Pewne decyzje (np. likwidacja Politechniki Dziecięcej) wyrządziły nieodwracalne straty dla wizerunku Uczelni.

Cele szczegółowe:

- Stabilizacja kadrowa jednostki ds. promocji.
- Profesjonalizacja działań promocyjnych i zwiększenie jakości budowy dobrego wizerunku w grupach docelowych PRz.
- Powrót do współpracy z wydawnictwem Perspektywy.
- Wykorzystanie korzystnego wizerunku kół naukowych, samorządu studenckiego i innych organizacji studenckich.
- Wydatkowanie środków na promocję Uczelni w sposób celowo-zadaniowy.
- Wykorzystywanie nowoczesnych form promocji.
- Stworzenie jednostki łączącej absolwentów, studentów, pracowników PRz przynoszące korzyści zarówno członkom tej jednostki, a także korzyści wizerunkowe dla Uczelni.
- Nawiązanie ponownej współpracy z Fundacją Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza (kiedyś organizowała Politechnikę Dziecięcą).

13. Sport w Politechnice Rzeszowskiej

Sport zawsze był i powinien być elementem funkcjonowania PRz. Miejsce sportu w Uczelni jest i będzie istotne, ale proporcjonalne do innych form aktywności PRz.

Cele szczegółowe:

- Utrzymywanie i wspieranie istniejących sekcji sportowych.
- Wzbogacanie bazy sportowej PRz w miarę możliwości finansowych Uczelni.
- Planowana inwestycja w postaci kompleksu sportowego ze stadionem jest w tym momencie poza możliwościami finansowymi Uczelni. Nie jest w interesie PRz finansowanie jego budowy z kredytu, którego zabezpieczeniem jest majątek Uczelni. Nie jest znany rzeczywisty i profesjonalny biznesplan umożliwiający weryfikację możliwości utrzymania obiektu.